

Передплата

за «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

за півний рік . . . 20 кор
за шість місяців . . . 10 кор
за чверть року . . . 5 кор
за місяць . . . 1-70 кор

За границею

за півний рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за шість місяців . . . 8 рублів
або 18 франків
Подляноке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслагових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що день
крім неділь і руских свят
є 5^{1/2} год. пополудня.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Дрибровського (Хорунжий). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порга. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стички, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стички. По-
дяки і приватні донесеня по
30 с. від стички.

Обиджені народні почуваня.

(X) Останніми днями, як уже відомо, дійшло в Токію наслідком оповіщення мирових умов до великого заворушення. Наколиб сї події оцінювати лише з того становища, що Японці невдоволені, позаяк не дістали грошевого відшкодованя воєнного, то не можнаб собі сего добре пояснити. Японці, котрі протягом цілої війни так трудної не тратили розваги і благодарности, малиб нараз з грошевих причин втратити рівновагу. Вжеж признати треба, що японські повновласники мирові, проти котрих так різко виступили їх земляки, сповнили сумлінно свій обовязок в Портсмаві. Японці осягнули се вповні, чого з таким пожертвованєм добивали ся, а іменно велико державне становище в Азії і всі домаганя, задля котрих вели війну. Корея дістала ся під вплив Японців, з Манджурії Москалі мусіли уступити, а в Порті Артура заткнули Японці свій прапор, одного лише не осягнули, а іменно воєнного відшкодованя, бо Москалі сему завзято опирали ся і не було способу їх до сего приневолити, хоч такі страшні потерпїли невдачі на бовшищу. Се для японського повновласника Комури не могло бути достаточним поводом, щоби зривати мирові переговори, бож навіть в такому случаю, якби війна була довше тривала, Японці не могли вїйти до російської столиці, щоби там диктувати умови миру, як свого часу Прусакі Франції, а булиб лише зросли ще більше воєнні кошти.

Широкі верстви японської суспільности очевидно не можуть так легко зрозуміти тих обставин, бо політична загорілість в Японії є велика, і лише сему незвичайному одушевленню, сему безпримірному легковаженню житя треба приписати ті світлі успіхи Японців, котрі визвали загальне

зачудованє у військових кругах. Тепер же ті взнеслі благородні почуваня, котрі були понукою до славних лицарських дїл, уступають місце чисто матеріальним, низким понукам.

Одначе не годить ся сего осуджувати, доки не вяснені всі історичні і психічні обставини, які зложили ся на викликанє відомих заворушень в Токію. Такий лицарський наїрід, як Японці, котрий не в однім затьмив славу героїв старинного свїта, заслугоє на те, щоби его оцінювано поважно. Не треба забувати, що все те, що вчисляє ся Японцям в услїях мира яко придбанє, є лише відзисканєм посїданя. Все те они вже перед десятилітєм здобули на Хінах, одначе тоді в мирі в Сімоносекі відобрано їм плоди побїди наслідком вмшаня Росії в порозуміню з Францією і Німеччиною. Тепер були они приневолені вести другу вельми трудно війну, щоби ті давні плоди дістати, а позаяк дохід не був новий, то бажали собі відшкодувати нові кошти воєнні. Японці бажали такого мира, котрий відповідав би світлим їх побїдам, а тимчасом вмшанє інших держав знов вириває їм ті плоди з рук, бо всі держави наїрали на Японію, щоби була уміркована. Широкі верстви народні однак чують ся обидженими в своїх почуванях, позаяк культурні народи все ще вважають їх меншевартними і ними помітують.

Отсїй обидї народних почувань треба приписати се зворушенє в широких верствах японських і японським дневникарстві. Можна сподівати ся, що мікадо не піде за покликком мас і дневників і затвердить мирові умови.

За великими державами стояли також фінансові велитії, котрі приневолювали до заключеня мира, а економічно ослаблена Японія не могла довше опирати ся. Але коли мир в Сімоносекі полишив в народних

масах таке огірченє, і викликав таке завзятє воєнне, що довело до славних лицарських подвигів, то може і теперішній мир витворить подібні пристрасти, котрі в будуччині можуть мати такі наслідки. Нині чудують ся проворности Віттго і прославляють его, але хто знає, чи поступованє его було розумне і чи не доведе ся ще заплатити за ту проворність дуже багаті. Тривкий мир повинен бути справедливий.

Політичні вісті.

Державна рада — як доносять приватно з Відня — буде скликана дня 26 с. м. на коротку сесію.

В Росії привернуло ся, здає ся, щастє правительству від часу заключеня мира в Портсмуті. Вже то правда, що не тільки нещастє, але і щастє в парі ходить. Давнійше все немов було змовило ся на російську державу, тепер знов сам випадок помагає правительству до здавлення революційних огнищ. І так у Фінляндії лагодила ся, як здає ся, якась ворохобня на великі розміри, бо з Гельсінґфорсу наспїла вість через Берлін, що якийсь пароход містоти 300 тон, походячий незвісно з якого краю, причалив в порти з середї на четвер минушого тижня до побережа острова Калошер, віддаленого о 25 кілометрів від Якобштадту, і з причини мраки вплив на мілке місце, причім настав вибух. Пароход разом з цілою залогою вилетїв у воздух. Корабель мав великий набір оружя і мунїції. По вибуху видко було плаваючу на воді велику скількість кольб від карабїнів. На побережу знайдено 150 штук оружя і скринї повні револьверів. Назва корабля була фарбою замащена. Коло корабля знайдено шведську лодку ратункову і німецьку та англійську флягу. Припускають, що корабель влив під американською флагою. З сего як і з тої ворохобні, яка

Ярослав Гординський.

Іван Гушалеви́ч і його творчість.

(Дальше).

Крім того зносини із голосними москвофільськими діячами угорської Русї: І. Раковським та А. Добрянським, з такими людьми як: М. Погодін⁴⁾, А. Дідичський, М. Качковський і т. п., належанє до таких товариств, як «Народний Дім» і подібні обставини не могли бути без впливу на Гушалеви́ча.

Серед того окруженя, котрого осередком являть ся Денис Зубрицький, стає Гушалеви́ч уже дуже вчасно (від 1851. р. зівсім певно) рішучим Великоросом з переконання.

Під кінець 1850. р. обіймає Гушалеви́ч редакцію «Зорі галицької» (з 90-им числом з дня 28 IX — 9. жовтня 1850. р.) Доки тую часопись редагував А. Павенцький (від початку її встанованя т. є. від 15-го мая 1848. р. до 63. числа з дня 26. липня — 7. серпня 1850. р.) і М. Коссаєк (до 25. жовтня 1850), доси стояла «Зоря галицька» на чисто народній почві. Її напрям зміня-

вть ся доперва за редакторства Івана Гушалеви́ча (його підпис яко редактора находимо до 15-го ч. 1853. р.

Ще у 91-шм числі 1850. р. зазначає Гушалеви́ч єдність Галичини з Україною, бо у своїйому стижку: «Введеніє до думь» пише він:

«Ой кобы разъ доля
Наша освинула,
Тогда вѣсь весела
Всюда бы загула,

Всюда бы загула
Надъ Двѣпромъ надъ Дономъ
Надъ Двѣстромъ надъ Сяномъ
И Бугомъ якъ громомъ»⁵⁾.

Одначе вже у 48. ч. 1851. р. містить Гушалеви́ч допись з Кошиць, де дописуватель висказує ось такі гадки: «Въ язѣцѣ по моему мнѣнію, наше дѣло, не слѣдовати слишкомъ за наръчїємъ простонароднымъ... — ни разставати ся совсѣмъ съ древностїю церковною, но слѣдовати изображенному уже большинству языка нашего, чтобъ не родробляти что имѣтъ быти основанїемъ соединенїя»⁶⁾.

А у 50-тому ч. «Зорі» 1852. р. (котра мимоходом кажучи, місто «Зоря галицька» називаєть ся від 1851. р. «Зоря галицька») містить

Гушалеви́ч ось такі замітки⁴⁾ до дописи із Пряшова: «Касательно простонародныхъ книгъ, то и въ тѣхъ хотѣти писати по простонародному значить, никому не угодити, понеже в простонародїи каждая страна, каждая десять села иміють своя собствєнная, и равное право къ своему собственному. Тогда нѣсть литературы. Тогда также немного читателей»⁵⁾.

Проф. Студинський, обговорюючи тії статї, вказує, який несмак і невдоволеніє викликали вони навіть основнійше серед найзавзятїйших обєднїтелїв і догадуєть ся, що відай вони спричинили, що незабавом бачимо на місци Гушалеви́ча в «Зорі» Богдана Дїдицького. Навіть такий завзятий обєднїтель як Іван Головацький мусїв таки сконстатувати, що допись з Пряшова і замітка редакції була крайню неполїтичним кроком. Про се писав він Гушалеви́чєви, перестерігаючи його перед подібними кроками на будучє, а і самі члени «Погодинської колонїї» ствердили, що Гушалеви́ч на редактора не надавав ся, коли в р. 1853. з 15. числом звільнили його з сего становища... — як пише проф. Студинський у передмові до кореспонденції Головацького стор. LXVI. Гушалеви́ч занїв надїє москвофїлів. Його поставлено редактором «Зорі» на те, щоби він приготовляв повільно ґрунт для русофїльських ідей головно через повільне си-

ширять ся тепер на Кавказі, можна вносити, що лагодила ся якась революційна акція в Росії на великі розміри а мир ще в пору охоронив російську державу від великої катастрофи. Говорять навіть, що проводирі теперішнього руху на Кавказі домагали ся від японського посла в Лондоні грошевої підмоги, але той їй відмовив. Мимо сего они одержали знатні средства грошеві за границею і при помочи їх змогли заосмотрити кавкаских Татар в оруже. Є докази на те, що ворохобники стояли в тісній звязи з перскими нотаблями і від них одержували поміч, а викликаний в сей спосіб рух звертав ся взагалі против джяврів під прапором ісламу. Перші впали жертвою магомеданського фанатизму Вірмени, але що і вони невдоволені з російських порядків на Кавказі, то, обороняючись против Татар, звертають ся рівночасно і против Росиян. На Кавказі чекає їх ще довга і трудна задача пацифікації.

З Білгороду доносять, що король Петро з нагоди проголошення повнолітності свого сина одержав від многих монархів, — між иншими й від нашого — гратуляційні телеграми. Крім того й члени тіла дипломатичного склали гратуляції іменем своїх володарів. Лиш президент Любе прислав відручне письмо, котре передано королеви на окремій аудієнції. Убийники послідного з Обреновичів, як полковники Машин, Селярович і Попович авансували на генералів. В торжественнім пирі взяли участь всі дипломати, крім болгарского репрезентанта Різова, з чого вносять, що відносини между Сербією а Болгарією знов значно погіршили ся.

Димісія угорского міністерства.

Угорске кореспонденційне бюро доносить телеграфічно з Відня, що вчера по полудни бар. Феєрвари вручив свою і цілого кабінету димісію. В формі поголоски подають також, що цісар покличе до себе провідників коаліції, щоби поінформувати ся про положенє.

Угорский президент міністрів був вчера о год. 4. по полудни на послуханю у цісаря, а вже 1/2 год. опустив цісарский замок і поїхав до будинку угорского міністерства. Видко ситуація зовсім була дозріла, коли в такім короткім часі порішено важну справу димісії кабінету. Вправді цісар офіційально не прийняв еще врученої димісії, однак її прийняте не опізняє ся довше, як до нині. Феєрвари приїхав був вже з готовою просьбою о димісію, підписаною всіма членами міністерства, з виїмкою міністра справедливости, якого хвилево не було в Будапешті; его підпис одержав Феєрвари доперва у Відні. Коли стало певним, що цісар відкидає проєкт реформ, предложений іменем угорского міністерства королеви, бар. Феєрвари вручив готову вже і підписану димісію.

стематичне ввядженє великоруської мови — а ту він показав ся на стільки безтактовним, що відкрив необережно карти і заговорив відразу про те, що народня мова непотрібна у письменстві. А на таке не прийшов ще час...

Так отже бачимо, куди хилила ся тоді симпатія Гушалевица. Від 50 тих рр. стає він здекларованим москвофілом.

Якже-ж виглядало тоє москвофілство Гушалевица? Воно не було зівсім різне від москвофілства прочих галицьких панрусів. Поминувши всякі теоритичні змаганя, що мусіли мати більше плятонічний характер, старав ся Гушалевиц виявити себе на зверх москвофілом головно через те, «що намагав ся писати великоруською мовою. Та тої мови він не знав, як не умів її під той час ніхто в Галичині, крім хіба таких люоий, як Д. Зубрицький (і то не дуже!) що научив ся її підчас наполеонських походів 1809. р.⁶⁾ Гушалевиц бачив се найліпше, однак се не відстрашувало його.

Писав по великоруськи, скільки знав, а що не знав, то просто фабрикував собі. Но, але і се не така легка справа. Як тяжко йшла Гушалевицєви таа работа, бачимо найліпше із його листів до Якова Головацького, в яких він про-

Нині рано бар. Феєрвари повернувши до Будапешту, і як мав висказати ся, вже навіть більше не покаже ся в соймі, яко димісіонований міністер. Однак бути може, що король зажадає від него еще якихсь услуг. На разі всі є певні, що будуть покликани инші мужі довіря і розпочнуть ся компромісові переговори з коаліцією. Поки що доносять, що Кошут приїздить нині до Будапешту і буде вести провід в виконуючій комітеті, який ухвалить остаточне, рішачуче внесене в справі поставленя міністерства в соймі в стан обжалуваня.

Заворушеня в Японії.

Мимо успокоюючих вістий, які перед кількома днями дійшли до нас з Токіо, в країні сходячого сонця кітає і бурить ся немов в огненній горі перед страшним вибухом. Вправді брак є широким описів і потрясаючих подробиць, однак те, що доходить до нашої відомости, вказує, що заворушеня переступили вже границю звичайних несупокоїв, що в Японії грозить вибух революції і домашної війни.

Вже вістка прасова з Нового Йорку про сповненє бар. Комурую на собі і акції з обави перед лінчом земляків, давала їру настрою, який панує в Японії і серце Йорків по заключеню мира. Коли деякі дневники одушевляли ся проявом великодушности і уміркovanja Японців, то очевидно не знали духа сего воєнничого народа і примикали очі на «жовту небезпеку», з якою скорше, чи пізнійшо приїде Європі числитися. Як далеко сягають аспіранції японского народа, показує завзятість, з якою виступає тепер против тих самих мужів, яких недавно тому обажали за їх розум і поводженє в війні против Росії.

З Нового Йорку телеграфують, що в стані здояр. Комури наступило поліпшенє і він відїде в четвер до Японії. Але ось до російкої Трібуни доносять з Тіенсіну, що збунтована товпа вимордувала цілу родину бар. Комури з мести за его уступчивість при переговорах в Портсмуті. Міністрів, непевних свого житя, супроводить сильні війскові ескорти, коли они їдуть на засіданє кабінету, а якінци ціле правительство предложило мікаді меморіял, що з причини невевности свого житя і неможности опанувати заворушенє, вносять свою димісію. Мікадо не прийняв димісії міністрів і візвав їх, щоби остали при своїм уряді.

По цілій Японії відбувають ся многотисячні віча під голим небом, які ухвалюють резолюції против ратифікації мира і з візванєм правительства до уступленя, а не обходять ся також без пристрасних демонстрацій і кровавих заворушень. Дуже богато де думаня дає коротке донесенє бюро Райтера з Токіо, що коло Сасего на помості воєнного панцирика «мікада» з невідомих причин вибухнув пожар, який розширив

сив дуже часто свойого учителя, щоби поправив мову його віршів, бо вона заносить усе, як на злість, хахлачиною. Ось виїмки з тих листів: (Дальше буде).

¹⁾ Ми не маємо прямих доказів на се, що Гушалевиц зносив ся з М. Погодіном. Однак поміж паперами Гушалевица найнов ся лист, звернений до Адама Николаєвица (отже після великої імовірности до брата Івана Гушалевица), де говорять ся, що Погодіа посилає для нього (Адама Николаєвица) часописи. Той лист подаємо в додатку до сеї студії.

²⁾ «Зоря галицька» 1851. р. стор. 572. стишок без підпису автора. Опісля війшов він до анонімної збірки Гушалевицєвих творів «Цвіты пизь наддїєстрянської левади» 1852. р.

³⁾ «Зоря галицька» 1851. ст. 393. На тую і на слїдуючу статью звернув ся перший проф. Студинський у передньому слові до нераз цитованої нами кореспонденції Я. Головацького.

⁴⁾ Автором їх був таки сам Гушалевиц.

⁵⁾ «Зоря галицькая» 1852. стор.

⁶⁾ Цікавою ілюстрацією того, як не розуміла галицька суспільність 50-х років великоруської мови, може послужити «Великоруська» часопись Северина Шеховича «Лада» де редакція мусить подавати... великорусько-польські словарці.

ся так, що дістав ся аж до магазину пороху, в наслідок чого наступила експлозія. Панцирик потонув wraz з 599 людьми залогі.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИЦКІ.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Симеона; римо-кат.: Воздвиж. Ч. Хр. — В п'ятницю: руско-кат.: Маманта, Йоана; римо-кат.: Нікодема.

— Пополудневий курс руского язика для учениць міських шкіл у Львові, в яких — як звісно — зовсім не учать руского язика, устроює Руске Товариство педагогічне що року. Сегорічний курс розвічне ся 23. вересня с. р., а вписи відбудуть ся в суботу дня 16. с. м. в школі виділовій ім. Шевченка, при ул. Сикстускій, ч. 47, від 3. до 6. години по полудни. Взиваємо про те всіх руских родичів і опікунів, що послають свої дівчата до міських шкіл львівських, щоби не занедбали сеї нагоди до науки рідного слова, та щоби всі рускі дівчата з міських шкіл на сей курс повисували. Наше Товариство педагогічне сповняє достойно свій патріотичний обовязок, нехайжеж і наша руска публіка свого обовязку не занедбує і то так хосенне Товариство в его змаганях підпирає.

— З Заліщиків доносять нам: В четвер дня 14. с. м. відбуде ся по представленю працанє дружини театральної спільною вечерою в льокалі тов-а «Руска Бєсїда» в Заліщиках. — Львівські академики устроюють концерт в великій сали «Сокола» в Заліщиках в неділю 17. с. м. Початок о 8. год. вечер. По концерті відбуде ся забава з танцями. Стрій вечерковий. — Виділ «Р. Бєсїди» просить місцеву і доохрестну публіку взяти участь в сих обох святочних сходинах.

— Товариство «Сокол» в Бучачи устроює в четвер дня 28. с. м. в комнатах «Бєсїди» вечер з танцями. Стрій візитовий. Вступ від особи 2 К.; родинний білет 5 К. Початок о 9. год.

— Краєва рада шкільна іменувала заступниками учителів в гімназіях: Николая Качкєновича-Билиньского і Мих. Гаєвского в Ярославі, кс. Тадея Олейничака і Пров. Шефнера для філії V. гімн. у Львові, Володимира Бирчака в П. гімн. у Львові, Йос. Креца в Дрогобичи, Фронца Сервина і Марка Готфріда в Самборі, Мар. Мацєвича в Стрию, Едв. Райтера в Бережанах, Бол. Ціхоцького і Стан. Вербера в Бучачи; — перевесла заст. учит.: Романа Лисяка з Ряшева до філії V. гімн. у Львові, др. Перем. Мончевского з Ярослава до філії V. гімн. у Львові, Йос. Кихузинського зі Стрия до Самбора, Здисл. Вілюша зі Львова до Ряшева і Плятона Лушпинського з Бережан до I. гімн. в Станиславові.

— З сокільского руху. Минувшої неділі, як доносять з Бобрєччини, відбули ся і загальні збори «Сокола» в Коцурові. Коли зважити, що се село не має свого священника і є лишене проводу якої небудь інтелігентної людини, то справді треба подивляти, як наші селяни розуміють вагу організації такої як «Сокол». Збори відбували ся в домі читальнянім. Мені, автору сих інформацій, довелось зайти туди тоді, коли збори уже розпочались. Хата була повна людей і я бачив також людей з чужих сіл з Гринева, мимоходом сказавши дуже темного, з Звенигорода і з Водник о. Зацерковного. Львівский «Сокол» прислав двох делегатів ім. М. Ш. і Ст. С. Саме тоді говорив п. М. Ш. про цілє Сокола. Бєсїдник з вродження єму даром пориваня своїм словом слухачів представив цілє «Сокола», який крім несеня помічї при пожарах і инших елементарних нещастях має широкі пляни: згуртувати людей в тісні лави, які мають плекати високі ідеали людства, любови ближнього, єдности і карности національної, плекати здоровлє, бо лише в тім є сила народа і т. д. Членів в Коцурові висалось щось коло 40, а головою вибрано др. Івана Сисака, начальником д. Данила Олексєва, а заступником Миколу Гуляя. Потім приглядав ся я вправам, які надзвичайно всім подобали ся, бо Сокола скоро піймали і були охочі та жваві. Делегати без видимо-го умучєня не лише досить довго їх виправляли, але при тім не мало треба було їм говорити, бо викладали курс пожарництва. По вправах завели еще гарні забави як з старинними так і з молодіжню, що надзвичайно батькам подобало ся. Вже пізно в вечер, бо десь около 1. год. по короткій гостині в хаті, при чім знова полились гарні слова ріжних бєсїдників до заохоти, до

виреталості і до праці на полі ідей сокільських не лише в словах і в ділах, розійшлися всі домім. Місцеві Соколи далеко поза село відправляли гостей в других сіл, прощаючи їх піснею «Соколи, ставайте в ряди» і гримким Га-разд! — П. Р.

— **Особисто-доходовий податок.** По думці постанови §. 217 ар. 3 закона о непосредственных податках особистих з дня 25. жовтня 1896. В. з. д. ч. 220 подає ся сим до загальної відомості, що витяги з наказів заплати особисто-доходового податку виміреного на 1905 рік вилонені будуть в відділі рахунковім ц. к. Адміністрації податків у Львові (пл. Цлова ч. 1 II поверх) від 18. вересня почавши через 14 днів с. е. до 1. жовтня 1905. включно від год. 9—1. в полудне до перегляду належимо легітимованим податникам податку особисто-доходового а належачим до округа оцінюваного Львів місто. Виготовлені відписів і витягів не є дозволене а есентуальні надужиття будуть карані §. 246 покликаного закона. — Ц. к. Адміністрація податків.

— **Пожарні „Соколи“ в Підбужи і в Возоблєвчичах,** дрогобичського повіту, засновано на статисти львівського „Сокола“. Статути затвердило вже намісництво.

— **До женської семінарії учит. у Львові** зголошено ся сего року до 1. кл. 160 дівчат, задля чого міністерство просвіти згодило ся на виїмкове утворенє рівнорядної класи I.

— **33. філія „Просвіти“.** В Жидачеві відбуло ся дня 8. с. м. отворенє філії „Просвіти“ з черги 33-ої По богослуженню в церкві зібрало ся в приходській столі на збори до пів тисячки народа, переважно селян. Зі Львова прибув др. К. Левицький, зі Стрия др. Евг. Олесницький і кілька канайцят Соколів та кількох підпоручників рога-тинської філії „Просвіти“. Збори отворив о. Омелян Левицький, зазначивши, що хоч статут затверджений тому 9 літ, однак задля несприятних обставин отворенє філії опинило ся. По виборі председателем зборів д-ра Евг. Олесницького, відпоручник гол. відділу „Просвіти“ др. К. Левицький пояснив ціль товариства і побажав єму успіхів на області народної просвіти. З дняв-ного порядку відбув ся вибір відділу, до якого війшли між иншими о. Ом. Левицький із Званівців (голова) і о. Сев. Борачок з Яйківців (заст. голови). При точці внесенє та інтерпеляцій забрав голос перший др. Евг. Олесницький і подав план діяльності жидачівської філії „Просвіти“, вказуючи на примір стрийську філію. Засновуванє торговлі і промислу повинно товариство мати передовсім на увазі. Стрийська філія вже на тім поді багато дечого зробила. Засновано 5 молочарських спілок, 12 хлопців вислано до ткацької школи в Лавьцуті, нарік підуть они на висшу школу в Саконії і потім заложать ткацьку школу. Трех хлопців є в школі деревляного промислу і ті також по скінченю науки заложать в Стрийщині школу деревляного промислу. Тепер засновує стрийська філія фабрику дахівок. Не менше важною справою, якою жидачівська філія має зайняти ся, є посиленє селянських дітей до середних шкіл. Стрийська філія осяувала селянську бурсу, в котрій удержує 25 хлопців зовсім даром; батьки приносять тільки натуралія. Вкінці завзяває до осянуваня райфайзенських кас. Що до рентових осель, то рускі посла всіма силами старали ся в соймі не допустити до їх ухваленя. Але коли рентові оселі вже є, коли не дало ся їх повалити, то найрозумійше буде, як Русиян возьмуть ся до засновуваня рентових осель. Ціль їх є загально звисна: ко-льонізованє східної Галичини Мазурами. Треба старати ся се спаралізувати хоть в часті із 3 мільонів на сю ціль ухвалених повинні ми хоть часть для себе забрати. Вправді се прикро і не-вигідно, що чоловік через 65 літ не може оселі позбувати ся, але знов не так страшно, з тим можна дати собі раду. Бєсідник поставив при-тім кілька відповідних резолюцій, які зібрані однодушно ухвалили. Дальше промовляли о. Пе-леньський з Книгинич за осянуванем райфайзен-ських кас, а о. Остап Ніжанковской за молочар-скими спілками. Вкінці др. Евг. Олесницький ви-голосив реферат про регуляцію рік.

Проти регуляційних планів можна вносити отєї заміти: Єсли змінено корито і пр. відтато гро-маду від ґрунтів, то треба внести заміт проти траси і жадати єї зміни. Що до корита, то є право, що опущене корито славних рік при-падає скарбови, а в уставі водній говорить ся, що опущене корито припадає тому, хто регулю-вав. Але при гірських ріках часто лучає ся, що вони корито змінюють і скарб уважає як корито все те, де колись плила ріка; тимчасом ріка змінюючи корито пливе через приватні ґрунти і проти сего треба боронити ся, щоби скарб не забирав приватних ґрунтів. Таким спо-собом шутровяка і відсини (в плані регул. значені жовтою фарбою) були би пропали в Гір-нім, Семегінові і Жуліні стрийського повіту, як-би люда не були запобігли. Треба також ува-жати, що корито значене в плані червоною, а береги синюю фарбою. На береги бере скарб по кількадесят метрів з одної і другої сторони і коли в тім синім пасі є приватні пар-

целі, скарб має їх викупити. Поза синими лі-ніями кладе скарб поперечні тами, які заса-джує лозиною. На се можна позволяти, але тре-ба застеречи собі на них право власности; на знак, що скарб право власности унає, нехай платить малий чинш (2—3 корони) і нехай по-зволять, щоби люда пр. що 3 роки могли заби-рати лозину. — Треба також дуже вважати на водні права. Закон каже, що всі водні права мають бути викуплені, або удержані. Як прим. властитель млина наражений на шкоду в наслідок зміни корита, має в першій мірі внести заміт на зміну траси, як се не поможе, жадати відшкодованя. Часом трафляеть ся також, що в наслідок зміни корита село є відтате від пасовиск і поля. Тоді треба жадати полученя. Мостів не дадуть, але дадуть пороми. Там де пороми, треба домагати ся обгородженя скар-бової лозини, щоби худоба не могла робити шкоди. Що до пійла, терлиса і калабаньок, що для пасовиск є невзначайної вартости, треба домагати ся, щоби в новім кориті забезпечено тільки пійла і терлиса, кілько було в старім ко-риті. Крім сього треба забезпечити ся проти шкоди в лозині. На обгородженє цілого берега не дадуть, але можна домагати ся більше на обгородженє тих місць, де є пороми. Не менше важною річю є заповнити собі побір шутру, піску і каміня в певних, а гори означених міс-цях нового корита. — Однак найважнійшою річю є питанє, чи в наслідок регуляції паші тратять на вартости. Як звисно, паші паші сто-ять тим, що вода пливе в плиткім кориті і до-статочно наводнює пашу. Через регуляцію ко-рито значно поглубляеть ся і паші не мають тої води що перше. Фактом є, що наддїстриян-ські паші в наслідок регуляції стратили значно на своїй вартости, а надбужанські назависка мали на 2 м. в глєб потріскати. Проти сего треба жадати, щоби регуляція забезпечила в разі по-треби наводненє, або заневити собі, що в разі, якби в наслідок регуляції паша стратила на вартости, скарб заплатив відповідне пошкодо-ванє. При тім є порадою перевести через гідро-техніків забезпеченє доказу т. є. сконстатувати, який був стан води перед регуляцією, а який є по регуляції.

Сим интересним викладом вичерпано дне-вний порядок зборів.

— **Відрадна проява.** Є люди що почувують ся до обовязку купувати товари у своїх, але таких одиниць невзначайно мало. Нині можемо з при-ялїбностю занотувати факт, який повинен стати другим за примір. Директор рускої гімназії в Коломиї п. Недільський вже другий раз спрова-джує зошити гуртом для цілої гімназії з „Со-кільського Базару“ зі Львова. Вчєра ми були сьвідком, як виславо півчверта тисячі зошитів для коломиїської гімназії. Професорський збір у-знав видно зошити з „Сок. Базару“ за добрі, коли вже другий раз їх спроваджує. Перше таке замовленє прийшло до „Сок. Базару“ з почат-ком лютого с. р., тепер друге. Чи котра з 40 гімназій в Галичині здобула ся доси на гуртов-не закуплюванє зошитів у своїх? А прецінь такий спосіб гуртовного купна зошитів має свої добрі сторони, бо і паші є ліпший і оправа одна-кова і ціна дешєвша. Подаючи сей факт до пу-бличної відомости, не робимо сего для реклами, бо „Сокільський Базар“ виробив собі вже рекла-му добрим товаром.

— **Наука гуцульського різьбарства й металевої орнаментики.** Кравий відділ Буковини розписав ось такий конкурс: Аби сини буковинських го-сподарів могли добре вивчати ся питомі кра-євої шуги різьбарства і металевої орнаментики (оздоби), на те запрошує ся в Вишніці кра-євий научний вєрстат, де від 15. жовтня 1905 рознічне ся наука. Науку будуть там уділяти що року в часі від 15-го жовтня аж до цєвітної не-дїлі, а повний курс науки триває через три зи-мові курси без перерви. Окрім науки в штуці різьбарства і орнаментики (оздоби) будуть там учити ще далі читати, писати і рахувати. Прак-тичної науки різьбарства і металевої орнамен-тики (оздоби) учити муть що день через 6 до 7 годин, і то з огляду на 3 осібні штуки; в трох окремих відділах по 6 до 7 учеників разом; а науки читаня, писаня і рахунків уділяти муть для усіх трох відділів разом що день через 1 до 2 годин. Аби ученикам дати можливість утри-маня в Вишніці, кождий ученик через увесь час науки діставати ме із фонду кравого мі-сячну запомогу 20 (двайцять) корон. Дальше звисає конкурсє усєлія одержаня тої запомоги. Із стилізації сеї оповістки можна вносити, що до тої школи будуть приймати виключно Буко-винців. Дуже гарно, що буковинський кр. відділ дбає про синів буковинських господарів, навіть більше чим галицький про своїх, але обгороджува-ти ту школу хінським муром від о кілько кроків віддаленої Галичини булоб невмістно і несовісно. Несовісно тим більше, що, як знаємо, анґажова-но до неї на учителя одного із славнозвісних на-ших гуцульських різьбарів Шкрібляків з Яворова коло Косова. Редакція „Буковини“, котрій най-лекше прийде провирити ту справу, повинна по-яснити, чи Галичан будуть приймати на курсє різь-барства в Вишніці, чи ні.

— **Вписи до „Висшого Музичного Інститута“** у Львові (при улиці Вірменській ч. 2. I. пов.) по-чнуть ся з днем 1. вересня і тривати муть до 15. вересня включно. Канцелярія Інститута буде приймати елєвів що дня між 10. а 12. годиною. Елєви „Висшого Муз. Інститута“ платять при вписі 1 К. На заснованє бібліотеки ново вписа-ні платять 4 К. По 15. вересня відбудуть ся кваліфікаційні іспити для сих ново вписаних елєвів, що хотять поступити на висші роки нау-ки. В „В. Муз. Інституті“ можна обирати нау-ку гри на фортепьяні і на всяких оркестральних інструментах; науку сольового і хорального спі-ву, гармонії і композиції. Науку уділяють ви-ключно кваліфіковані професори. Оплата шкіль-на вносить на перших двох роках (за час від 16. вересня до кінця червня) 74 К. В третім ро-ці науки 90 К, в четвертій 120 К, в пятій 150 К, в шестім 180 К, в семім 210 К, в осьмім 250 К. Лише наука сольового співу коштує в першій році 120 К. Факт, що в минулім році (другім ествнованя „Інститута“) було 99 вписаних елєвів, з котрих 80 одержало кваліфікацію, сьвідчить о хорошій розвою „Вис. муз. Інститута“. Класи-фікація елєвів відбуває ся що три місяці. Уче-ники одержуть сьвідочтва. Наука відбуває ся звичайно в годинах пополудневих, вільних від шкільних занять три чи тижнево. — У Львові 26. серпня 1905. — *Анатоль Валяшин*, директор „Вис. Муз. Інститута“.

— **Чи 10, чи 25?** Львівським ґатетам донесено, що в Сторожинці на Буковині згоріло в понеді-лок 25 мів, вартости 130.000 К. 50 родин о-стало без даху. Черновецька „Буковина“, який три мий до Сторожинця, пише, що згоріло ли-ше 10 мів. Річ природна, що скорше треба вирити „Буковині“, тим більше, що погорільцями є Жиди, котрі привеличенєм розміру катастрофи лекше дістануть материяльну поміч від своїх співвіроісповідників з Галичини.

— **Львівські різниці грозять страйком.** Львівські різниці предложили президентови міста п. Ми-хальському меморіял, в котрім жадють зниженє оплат в міській різниці і торговім базарі, отвореня румунської або російської границі для худоби, заведеня в міській різниці торгу худо-бою краєю, заборони продажі худоби в 5-ми-левого округу від Львова дешиде як у Львові, знєсеня посередництва при продажі мяса в рі-зниці і знєсеня продажі мяса замісцевого, зор-ганїзов. і магістратом — під загрозю страйку. Єсли до трєх днів не сповнит ся їх жадань, то перестануть продавати мясо. Завтра або по-завтра мав би отже Львів сиропістні дни.

— **Родимці! Памятайте про бурсу „Шкільної Помочи“** в Снятині, яка удержує убогих учеників реальної школи.

Наука, штука, література.

— **Літературно-науковий Вістник**, кн. IX за ве-ресень 1905 містить отєї статі: „Із поезій“ Надії Кибальчич. — Надія Козак: Вороги. — Я. Жарко: Бідолаха. — Стефан Ганушак: Доля жартує (кон. буде). — Андрій Чайківський: З ласки родини (далі буде). — Франк Норріс: Вир. — Р. Заклинський: За слїдами Федьковича. — О. Вишневський: На переломі (кон. буде). — С. Петлюра: Галицькі відносини в сьвітлі „Церковного Вістника“. — С. Єфремов: Наука темних людей. — В.: Укра-їна мовить. — Хроніка і бібліоґрафія.

Телеграми

з дня 13. вересня 1905.

Будапешт. Кабінет бар. Ферварого ставить ся на засіданю угорського сойму в пятницю, аби заявити, що одержав димісію та що монарх поручив кабінетови тимчасову управу держа-вних справ аж до іменованя нового правитель-ства. Сойм буде відложеной на основі королів-ського рескрипту до дня 3. жовтня, а тимчасом покличє монарх до себе угорських політиків в ціли інформації про політичне положенє на Угорщині.

Відень. Цісар надав старшому радникови скарбу Романови Білинському ордер зелїзної ко-рони III. кл. з увільненєм від такси.

П. ж. Libre Parole доносить з Петербурґа, що ко. мін. Буліґін з мін. війни Сахаровом переїздили вчєра в полудне улицю, кинено під повіз бомбу, яка вибухла і ранила Сахарова тяжко. До вчєра ввечєра туди переходили, згинули на місци, а і Сахаров занєсло рани. Замаху доковали два Вірмєли, перебрані за офіцирів.

Господарські, промислові і торговельні вісти.

— В Товаристві взаємних обезпечень „Дністер“ видано в місяці серпня с. р. 33.237 важних поліс на суму 27,915.124 К обезпеченої вартості з премією 272.265 К 22 с. Разом від 1 січня по кінець серпня видано 132.453 важних поліс з премією 1,254.221 К 26 с; попереднього року за той сам час було 118.924 важних поліс з премією 1,085.964 К 81 с; отже сего року о 13.529 поліс і 168.246 К 45 с премій більше.

Шкід в серпні було 294 випадків, разом від початку року по кінець серпня було 1414 шкід, котрі разом з коштами ліквідації виносять 811.069 К 76 с, з чого по потрученню часті реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 379.168 К 62 с; в порівнянню з роком попереднім єсть сего року о 153 шкід і о 128.831 К відшкодовань менше.

Фонди Товариства виносять 1,270.966 К 15 сот. — Дирекція.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар лінки львівського універс., б. лікар клініки проф. Ляйдена в Берліні
порядкує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШК ЕВЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 16. вересня 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9 З купленим білетом на фотелі, льожі і рядні крісла можна їхати даром на представлення омнібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської Каварні.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортеп'яні.

— Ціна 2 К; голоси на оркестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Пісня про сопран або тенор. — Ціна 1 К.
Набути можна у всіх книгарнях; головний склад в Книгарни товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що має на складі отсі новини: II том „Історії України-Руси“ Грушівського, II вид. брош. 7-50 К, опр. в полотно 8-90 К, опр. в півшкірок 10 К, Лепкого „В горах“ гарно оправні по 2 К, „За красою“, альманах в честь Кобилляньської, брош. 3 К, опр. 4 К. — При замовленню оправлених книжок просимо подавати, якої краски має бути справа

Товариство взаємного кредиту
„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладни до опроче тованя на 4 прц. і оплачує за вкладників податок рентовий; для ошадження коштів посланки можна прислати гроші чеками Щадницької поштової; вкладати може кождий, навіть і нечлени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу, навіть без виновідження (за есколтом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Дністер“ своїм членам на 6 прц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних виносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотечки або доброї поруки.

На парцеляцію і купню більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Дністра“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Дністрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цілі. — Дотепер уділів „Дністер“ на церкви, бурси, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Дністер“ 31/12 1904

- Вкладки: 1,783.673 К.
- Удільні членів: 133.117 К.
- Ф. резервовий і ин.: 26.576 К.
- Позички уділені: 1,616.402 К.
- Цінні папери: 123.627 К.
- Льовації: 169.456 К.
- На рах. біжучим: 81.938 К.

Житки **СОКІЛ** можна набувати в „Сокильським Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завадки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартісні і дав на них застави.

Крім того виконано подібно як в інсттуті

Депозити еховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі папирний еховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідніший зарадження. Привилє дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Всі календарі і часописи можна набувати в „Сокильським Базарі“.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейский).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потуттор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делатина (чер. Коломню 1/6—30/6, вкл. в нед. і свята), Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятиня,
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:50	з Рави рускої, Сокали	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
8:05	з Станиславова, Жидачева	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освянцима
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9:00	до Самбора, Хирова Івонича, Н. Санча,
8:18	з Яворова	9:20	до Іцкан, Калуша, Потуттор
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делатина, Заліщик
10:05	з Коломиї, Жидачера, Потуттор, Керезмезе	11:10	до Белая, Сокали, Любачева
10:35	з Ряшева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятиня
11:45	з Яворова, Стрия, Борислава	2:40	посп. Іцкан, Потуттор, Калуша, Чорткова, Керезмезе
11:55	з Підволочиск, Гусятиня, Кошичинець, Козови	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіп	4:10	до Ряшева, Любачева, Хирова.
1:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятиня, Кошичинець, Козови	5:50	до Коломиї, Жидачева, Керезмезе (1/6—30/6)
3:45	з Стрия, Тухлі (15/6—30/6), Сколього (1/6—30/6)	5:58	до Яворова
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:00	з Сокала, Белая, Любачева	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освянцима	7:30	до Рави рускої
5:45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселіці	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:05	до Перемишля (1/6—30/6, вкл.), Хирова, Івонича
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потуттор, Керезмезе	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делатина, Сучави
9:50	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10:55	до Самбора, Хирова, Законаного
9:20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець, Заліщик, Скали, Івани пустоого, Гусятиня	11:05	до Підволочиск
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	11:10	Івани п., Скали, Гусятиня, Потуттор
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Паргорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
	на дворець „Підзамче“	2:51	посп. до Іцкан, Керезмезе (від 1/6—30/6), Калуша
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,		з двірця „Підзамче“
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потуттор, Івани пустоого, Скали, Гусятиня, Грималова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятиня
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Кошичинець	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потуттор
10:02	Чорткова, Заліщик, Івани п., Скали, Гусятиня	2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятиня
		9:23	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

Льокальні поїзди.

Приходять на головний дворець:	Відходять з головного двірця:
з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передполуд. (тільки в неділі і римо-кат. свята), 1:46 попол. (тільки в неділі і р.-кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.	до Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано, (тільки що неділі і свята р.-кат.); 12:30 по пол. (тільки що неділі і свята р.-кат.), 2:10, 3:20 попол., 6:10, 7:30 і 7:55 веч.
з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/6 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята).	до Рави рускої 11:15 в ночи кождої неділі, до Янова 6:55 рано, 9:15 передпол. (від 1/6 до 30/9 вкл. 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополудни,
зі Ширця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).	до Щирця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята), до Любіня вел. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в нед. і свята)
з Любіня 11:52 в ночи (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і р.-кат. свята).	

ЗАМІТКА: Час середно-європейський рижнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського — 12 год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всякі інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі ц. к. держ. залізниця, Пасаж Гавсманна ч. 9.